Štev. 42. Cena edne številke dinar Poštnina v gotovčini plačana. 21. oktobra 1923. Leto X.

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje".

Vrednik Kleki Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na **uredništvo ali opravništvo Novin v Črensovce, Prekmurje.** Oglasi, (inserati) se tüdi tü sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popüst od 5% do 40%.

Ka nam je spravila radikalna vlada od 18. marca mao i z kem nas šče ešče osrečiti?

Zakoni rástejo kak gobe.

Po tom brezdelji je prišlo do dela. I delalo se je s punov parov. Niti gobe ne rastejo tak naglo po deži, kak so zrasli — žali Bog — zakoni v Belgradi do dnes. Pa med gobami so vendar tüdi ništerne dobre, zavžitne, kak grbánj, frcanja, hrčki, blagve, lisičice, ropuške itd. A med zakoni radikalne vlade, čeravno včasi ma kakšo dobro stran, poprek li nieden ne za nüc. (Veselost med poslüšalci.) Ali vam je lehko za nüc gospočina na ceste ali srbski povedano „kuluk", šteri vas na leto dvakrat vpreže na celi tjeden z vprežnov živinov vred i to na lastne stroške, naj popravljate ceste v svojem okraji?

Ali ti je na vao, ka moreš kmet plačati šestkrat teliko dače od zemlje kak si dozdaj, od haskov pa vsaki 30% več? (Ne nam je). I glejte te zakone, te nezmerne terhe vam je zglasala tista radikalna vlada, štera je pred volitvami po svojih plakatih obečavala nebesa na zemlji, podpirala jo je pa pri zakoni, šteri naj hüje zadene človeka, pri vojaškom zakoni, demokratska i samostojna — Hartnerova stranka. Vojni zakon. Da, vojni zakon, ne samo ka od 21 do 40 let starosti predpiše aktivno vojaško slüžbo, od 40 do 50 pa rezervno, v bojnom vremeni pa celo od 18 do 55 let zahteva vojaško slüžbo, nego po njegovih predpisih nišče ne more biti ne dühovnik, ne obrtnik, ne drügi javni nameščenec, dokeč ne je obslüžo vojske. Ki pa je tak nesrečen, da ne more biti vojak, plača po tom zakoni on ali njegovi za njegovov vrednostjov grozovito vojno dačo od 50% do 100% za neposrednimi davki. To je, če što plača 100 Din. neposrednih davkov, če je ne vojak, bo plačüvao v remondski fond vojnice (soldačke porcije) letno od 50 do 100 Din. po kategoriji, v štero spada. I to vojnico do plačüvali starišje te tüdi, čeravno bi sin bio vojak, nego té je zapreti v vozo ali pa njemi je kak nezanesljivomi prepovedano slüžiti vu vojski. Poleg vojnice de se plačüvala šče vojna dača tüdi. (Žalostno.) Če bi Radič prišo v Belgrad, niti gornje niti naslednje dače ne bi prišle v toj teži na nas, kak so. Sedemdeset votumov bi opozicija več mela i gdaště bi lejko vrgla vlado, če ta od donošenja kakšega nam krivičnoga zakona ne bi štela odstopiti. (Tak je!) Ali on je raj doma sedo, delao nikaj, vodo trgovino i dopüsto, ka je njegova stranka grdo agitirala z demotkratskov vred ešče proti euharističnomi shodi v Zagrebi. Ešče Jezuš v oltarskom Svestvi njim je bio na poti — a v zid so vjeli Radičevci, gda so se proti Njemi začeli boriti — zmagala je Mala Hoštija, — Radič pa je krüh pregnanstva v Londoni. (Tak njemi trebe! Prav je tak).

Uradniški, železničarski zakon.

Pa ka smo dobili ešče od radikalne vlade? Dobili smo uradniški i železničarski zakon. Prvi določa, kak moro živeti uradniški, (čestniki), profesorje, vučitelje, česa se moro držati i kakša je njihova plača; — drügi pa ravno ta določila ma gledoč na železničare. I uradniki i železničarje bodo po tema zakonoma izročeni na milost i nemilost vsakoj vladi, ar eden paragraf tak veli, ka ne more biti uradnik tisti, ki od državne forme nači misli, kak je ta, — to je z drügimi rečmi povedano, ki ne je pristaš vladne stranke — drügi paragraf pa pali predpiše, ka tri leta ne more nieden uradnik ali železničar stalne slüžbe dobiti: Po vladnom recepti to takše vrastvo pomeni, štero v treh letaj more vsakoga uradnika, profesora, železničara ozdraviti od betega vsake drüge stranke i ga napuniti z zdravjom vladne stranke, ki se pa ne da zvračiti, se po kakšem strankarskom tolmačenji zakona lejko vrže z slüžbe. Keliko nedužni ljüdi de se moglo po tom paragrafi vrči na cesto samo zato, ar majo düšnovest i se držijo svojega osvedočenja, krščanskoga prepričanja.

Pogodba z Poljskov.

Tak je sprejeta nadale pogodba z Poljskov, v šteroj ni piknjice ne skrbela vlada, da bi branila naše goričance, ki pridelajo vino i ga ne morejo zodati. Pridelamo na 200 jezero hektaraj štiri milijone hektolitrov vina. En milijon hektolitrov bi ga lejko odali na Česko, Poljsko, pa vlada neje za ugoden izvoz poskrbela (Žalostno).

Odpüščenje slovenskih oficerov.

Ali naj omenim vlade v nebo kričečo smilenost, v šteroj je odpovedala vojaško slüžbo slovenskim i horvackim oficerom zdaj pred novim letom samo zato, naj ne dobijo vekše penzije, štero določi novi vojni zakon, ki pride 1. januara v veljavo? Žalost mi ne dovoli, da od toga več gučim, naznanim samo to, da je Slovenec, kak list „Slovenec" piše, bio, ki je odao svojo krv, slovenske oficire, dr. Žerjav, bivši minister, demokratske stranke poslanec, ki je v Beograd javo, naj ne sprejema vojno ministerstvo v slüžbo slovenskih oficirov, ar so vsi nezanesljivi. Glejte tak ljübijo demokratje, čast izjemam i vsi nej so takši, svoj narod. To je tista velika ljübezen, od štere teliko znajo povedati. (Radi bi ga ednok vidli pri nas kak dr. Kukovca, bi njemi tüdi pot pokazali).

Pisanje nam nasprotnih listov.

Lani so nam vzeli radikali z demokrati i z samostojnimi peneze, ar ešče cerkvene i občinske peneze i naše prihranke iz kas i zadrug bi mogli pošiljati, štere v določenom časi doma ne porabimo, v hipotekarno banko v Belgrad. Letos so nam pa vzeli samostojnost uradništva, ztrebili z vojske slovenske i horvacke oficire, nas obdačili z krvjov i z penezi da v gübe kapljemo, pa li pišejo nam nasprotni listi proti nam, ki smo tem zakonom proti glasali, pa li piše Hartnerov „Szabadság" ka je to centralno, zdajšnje ravnanje orsaga dobro, celo bolše kak bi bilo po našoj autonomiji znižanje dač, kak kračiša slüžba vojakov i ta šče doma, kak podeljenje slüžb našim domačim ljüdem pri carinarnici, vojski, vseučelišči itd. kak to naša stranka žele! Ka vi na to povete? Kakši je vaš odgovor na to pisarijo? Ali ka vi povete na to, ka čeravno smo mi vsi proti tem više povedanim zakonom, kuluki tak kak vsem ovim glasali, „Szabadság" i „M. Krajina" li trdita, ka smo za njé glasali!

Povejte vi pravico ljübeči ljüdje nekaj na to, zakaj delajo tak naši politični nasprotniki? Zato, ar je politično orožje teh listov i teh strank bilo i je laž!

(Dale.)

Resolucije sprejete na javnom shodi kmečke zveze v Bogojini okt. 7.

Pristaši i zastopniki kmečke zveze iz dolnjega i gornjega Prekmurja so ednoglasno sprejeli té resolucije v Bogojini 7. oktobra l. 1923;

1. Zahtevamo, da se določi kem kračiše vreme za otvoritev železniške proge M. Sobota — Ljutomer-Ormož i če bi se proga samo delno otvorila, se more v prvoj vrsti od M. Sobote do Ljutomera, ar vsi ostali kraji kre té železnice, majo že nekšo zvezo z sredinov države, samo naša pokrajina je nema.

2. Protestiramo, kak najbole odločno proti gospočini na ceste (kuluki) v Sloveniji, pa se vüpamo, ka g. minister za zgradbe bo svojo dano reč držao. (Minister je najmre obečao našim poslancom, da v Sloveniji ne bo vpelao gospočine na ceste).

3. Protestiramo proti odloki šteri predpišüje, ka se naš penez (občinski, cerkveni višešnji) vlaga v hipotekarno banko v Beogradi.

4. Zahtevamo, da vlada upošteva popolno autonomijo naših verskih šol, je vzdržava sama, kak je to v Holandiji. Zednim zahtevamo, da novi šolski zakon zasigura včenje verenavuka na vseh šolaj, od najnižjih do najvišiših i da se te šole neomejeno smejo razvijati, šterim poleg cerkve mamo v prvoj vrsti zahvaliti naš najdragši kinč: vero i materni jezik.

5. Protestiramo proti penzioniranji slovenskih oficirov, v prvoj vrsti betežnoga i za zjedinjenje Prekmurja teliko zaslüžnoga generala Maistra, pa zahtevamo, da se vzemejo nazaj v slüžbo, ali konči da se samo z 1. januarom penzionirajo, po novom vojnom zakoni.

6. Zahtevamo, da naši vojaki slüžijo v Sloveniji, ali konči, dokeč se ta reč ne reši — naj se v Macedonijo premeščajo polki (regementi) tak, da več kak polleta naš vojak ne bo slüžo tam.

7. Zahtevamo, da se v Bogojini, v ednoj najzavednejših naših občin kemprle

odpre redni poštni urad. Narod, šteri pri madjarskoj meji vrši kak najbole verno svoje državljanske dužnosti, zaslüži v popolnoj meri, da se njegove žele hitro spunijo i to tembole, ar za madjarske vlade je tü že itak vršo slüžbo redni poštni urad. Slabše poštne zveze pa tüdi nej v celoj Sloveniji, kak ravno v tom zavednom kraji.

8. Jugoslavenskomi klubi (poslancom kmečke zveze) izrekamo popolno zavüpanje i ga prosimo, da se nadale bori za naše pravice. (Podpisi zastopnikov stranke iz Dolnjega i Gornjega Prekmurja).

NEDELA.

Po Risalah XXII. Evang. sv. Mataja XXII. 15—21. Farizeušje ščejo Jezuša v reči zgrabiti. A neso ga mogli. Tak čedno je odgóvoro, ka so poparjeni zamuknoli. Gda je zahtevao, da se Bogi da, ka je božega, ne opüsto povdarjati, ka se da i človeki ka njemi sliši, če nosi oblast. Prava ljübezen do bližnjega tüdi tak dela. Da vsakomi človeki ka njemi ide: ljübezen.

Ljübézen do bližnjega.*)

Lübiti tüdi, šteri so nam prijazni, naklonjeni, ki nam dobrote izkažüjejo, nas lübijö — to je lejka stvar. Lübiti pa tiste, šteri so nam nasprotni, ki so nam včinoli krivico, ki so nas razžalili, nam napravili škodo na premoženji, zdravji, ki so oblatili (očarnili) pred svetom našo čast, z ednov rečjov: lübiti svoje sovražnike, to je drüga stvar . . . Pa vseedno tüdi ta lübezen je nej nikaj menje, kak naša krščanska dužnost! Či tiste lübite, šteri vas lübijo, kakše plačilo bote meli? pravi Kristuš. Eli ne delajo toga tüdi cestninarje? I či pozdravlate (se poklanjate) samo svoje brate, ka včinite več? Eli ne včinijo toga tüdi poganje? (Mat. 5, 46—47.) . . . . Lübiti tiste, ki nam dobrote delijo, je nej žmetna stvar, pravi sv. Frančišek Saleški, i zanjo ne potrebüjemo nikše čednosti (jakosti); lübiti pa te, ki nam hüdo delajo i lübiti je zavolo Boga, to se pravi lübiti z istinskov nadnarovnov lübeznijov i lübiti v Bogi i v nikšöj drügoj stvari je velika jakost. Nejsmo dužni, da se prav razmimo! nejsmo dužni človeki, šteri nas je na priliko znoro pri premoženji, ki nas je pripravo od slüžbe i vrgeo na cesto; človeki, ki nas je z zamazanim jezikom na skrivnom ali z nepoštenim pisanjom javno (pred lüdmi) proglaso za nepoštenjake, za Bogi i lüdem, Cerkvi i državi nevarne elemente; človeki, ki nam je zapelao deco, ki nam je razrüšo zakonsko, drüžinsko srečo, i ka nam je šče mogeo hüdoga včiniti . . . . nejsmo dužni, pravim, takšemi človeki izkazüvati bogzna kakše posebne, izbrane, odlične prijaznozti, zavüpnosti i prisrčnosti. Ne to spada v popolnost i junaštvo. Tüdi smo nej dužni, kak sam že zadnjič omeno, s srcom čütiti za sovražnika tak, kak čütijo stariši za deco, dete za stariše, zaročnik za zaročnico i ta za njega. Ne, to je nej vsigdar v našoj moči i spada večkrat med nemožnosti. Dužni pa smo, poslüšajte! vsako miseč po maščüvanji opüstiti, vsako čemernost iz srca pregnati i tüdi sovražnika lübiti telko, da tüdi njemi vse dobro privoščimo, da smo pripravleni tüdi njemi z dejanjom biti na pomoč, kda bi našo pomoč potrebüvao. O toj krščanskoj našoj dužnosti moram, ar sam načeo velko poglavje o lübezeni do bližnjega, posebi i s povdarkom govoriti.

Žmetno je, istina, pa ka ščete! Vse, ka sam zadnjič razložo od krščanskij nagibov za splošno (povprečno) lübezen do bližnjega, vala posebi tüdi glede sovražnikov. Tüdi sovražnik naš je kep (podoba) boži i umetnina najvišišega Boga, tüdi on je kak dete bože, naš brat, naša sestra, naš tovariš, i naš sopotnik na zemli, namenjen k istomi končnomi smotri (cili) kak mi. A ne bojte se, da bom te stvari ponavlao! Raj se poprimem najprle mogočne reči Sv. Pisma, s šterov Bog lübezen do soražnikov ostro zapovedava. Istinsko, tü dnes nemremo samo na kratko mimo. Trbej, da si zapoved božo natenko ogledamo.

Pred vsem zabranjüje Bog vsako maščüvanje, vsako povračüvanje hüdoga s hüdim, vsako zadržavanje jeze (srda) v svojem srci. Ne išči maščüvanja, tüdi ne povrni krivice svojij sostanovalcov! pravi pri Mojzeši. (III. Mojz. 13, 18.) Po apoštoli pa zapovedava . . . Ne delajte si sami pravice, prelübi, nego dajte prostor srdi (božemi)! Zakaj pisano je: Mene se dostaja maščüvanje, jez bom povrno, pravi Gospod! (Rim. 12, 17, 19.) Pa to je samo negativno (ka ne sme), a to je nej zadosta. Bog zapovidava sovražnike tüdi pozitivno (istinsko) lübiti. Pismarje so reč božo v Starom Zakoni naopak razlagali, kak da bi Bog zapovedao lübiti samo prijatele, sovražnike pa da bi se smelo sovražiti. Zato je pravo Kristuš: Čüli ste, da je bi povedano (od pismoznancov najmre): Lübi svojega bližnjega i sovraži svojega sovražnika! Jez pa vam povem: Lübite svoje sovražnike, dobro njim včinite, šteri vas sovražijo i molite zanje, šteri vas preganjajo i ogrizavajo! (Mat. 5, 44.) Predragi! Naj govorijo zmotni pismoznanci, ka ščejo, naj govori svet v svojem krivom mišlenji v svojij strastej i hüdom nagnenji, ka šče; Jez pa vam povem, pravi Kristuš, lübite svoje sovražnike! Jez, ki sam pot pravica i življenje, jez ki sam istinski Sin boži, večni Bog, najvišisi Gospod, šteromi so pokorni viheri i morja, pred šterim se pripogiblejo vsa kolena tistih, ki so v nebesaj, na zemli i pod zemlov, jez vam zapovedavam: Lübite svoje sovražnike!

*) Pregda dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Molitvene knige „Hodi k oltarskomi svestvi“ so gotove. V platno vezane koštajo 12 to je dvanajset dinarov. Ki bi rad meo z zlatov obrezov vezane, ali celo v leder vezane, naj se zglasi pri uredništvi Novin, ka te teliko falatov ne bomo dali tečas vezati. Ceno zlate obreze ali pa ledrnoga veza potem objavimo, kak zvemó število naročnikov. Da kem več se jih zglasi, tem falejši bo te vez Če bo malo priglašencov ne vredno nači vezati. Knige se za prvo silo zdaj ešče samo v Črensovcih dobijo, pomali je pa pošljemo v vsako faro i naznanimo, gde se lejko küpijo.

Gospodinjski tečaj do vodile sestre križarke v Beltincih taki po novom leti. Starišje, ki ščete najlepšo herbijo dati svojim hčeram, pošljite je na te tečaj. Zglasite se že prle pri križarkah. Deklice prosite očo i mater, naj vam dajo peneze ne za ples nego za gospodinjski tečaj. Pa lepše bo tü kak na vseh plesiščih.

Blagoslavlanje zvonov je dnes v Štrigovi. Nove zvone čakata tišinska i sebeščanska fara.

Sv. Sebeščan. Za popravlanje cérkvi i na nove zvone so darüvali delavci iz državnoga marofa „Belje“ puszta Podunavlje pod vodstvom vse hvale vrednoga gospóda Palatin Aleksandera palera i njegovih vrlih i dobroga srca delavcov ki so darüvali na te namen v Dinaraj kak sledi: Iz Pečarovcev Palatin Aleksander paler 1000, Palatin Aleksander mlajši 50, Palatin Treza 25, Ficko Karol 50, Kutoša Jožef 60, Šandor 20, Petrijan Karol 30, Koudila Štefan 30, Zelko Franc 30, dva Gojdina Štefana 40, Santavec Franc 30, Santavec Alojz 30, Palatin Ana 25, Šerüga Juliana 30, Kolar Ilona 25, Celec Terezija 25, Kovač Ana 20, Hašai Marija 20, Santavec Ilona 20, — iz Gorice: Trstenjak Stefan nadzornik 50, Routh Stefan 20, Mörec Kalman 20, Lajoš 20, Kološa Stefan 20, Preninger Mihal 10, Stefan 20, Franc 10, Barbarič Franc 20, Kozic Jožef, 20, Kočar Franc 20, Štefan 20, Mörec Ivan 20, Hajdinjak Stefan 30, Zmoč Leopold 20, Veren Stefan 20, Bagari Lajoš, Durič Lajoš 20, Šoštarec Franc 20, Török Marija 30, Merica Ana 10, Lina 10, Cipoth Lina 10, Kutoši Arpád nadzornik 10, iz Küpšinec: Nemec Franc 25, Jožef 25, Oček Karol 20, Barbarič Jožef 20, Šiftar Karol 20, Franko Ludvig 20, Marija 20, iz Murske Subote; Küzmič Franc nadzornik 50, Ružič Leopold 50, Alojz 20, Lajoš Kuznič 20, Jozefa 10, iz Dol. Slovečev: Pozvék Ana 20, iz Bodonec: Dündek Alojz 30, iz Vančavesi: Dervarič Jožef 25, Šoštaréc Franc 10, Šinko Jozefa 20, iz Sodišinec: Koseduar Verona 25, iz Mačkovec: Fuis Stefan 50, Ana 25, Zelko Marija 25, Šantavec Marija 25, Graj Matjaš 30, Dervarič Janoš 30, Bačič Treza 10, Bagari Roza 10, iz Dokležovja: Novak Lujza 10, Antolin Jozefa 10, iz Šalomenec: Kerčmar Terezija in Ana 60, iz Rakičana: Rezer Jožef 20, Rajnar Franc 20, Šarkány Józef 20, Bencak Jožef 20, Fartelj Stefan 20, Horvat Lajoš 10, Terezija 10, Ana 20, iz Črnelavec: Šökar Franc 10, neimenivani 10, iz Gradišča: Gobar Janoš 20, Franc 10, Varga Ivan 20, Lukač Franc 20, Flisar Janoš 10, Škraban Franc 10, Cernjavič Alojz 10, Kous Ivan in Treza 25, Ivanič Stefan 10, Treza 10, Ficko Alójz 15, Horvat Franc 10, Zrinski Stefan 10, Sever Lujza 10, iz Crnec: Augustin Stefan 10, Vogrinčič Franc 10, Flisar Lujza 15, iz Tišine: Serd Alojz 10, Verona 10, Kutoši Franciška 10, iz Noršinec: Magyar Franc 10, Podlesek Stefan 10, Cahuk Stefan 10, Magyar Ana 15, iz Martjanec: Cigüth Ivan 20, Ilona 15, iz Boreče: Bedek

Fabijola
ali
Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Priprave za preganjanje. (Nadelüvanje.)

Casar ostro pogleda sina, šteri je poklekno pred njega, potom pa se zasmeje na ves glas i pravi: „Pri mojoj reči, te je pravi (istinski); mislim, či je što za takše posle, je zagvišno te. Što bi si mislo, da maš tak grdóga sina; naravnoč iz oči njemi sija nemarnost i razvüzdanost.“

Korvin je zardečo kak rak od čemerov i sramote.

„To ti pa povem, dečko, da moraš delati varno i premišleno i ne nepremišleno z dverami vdreti v hišo. Jez dobro plačam, či se mi dobro podvori, či ne, jih pa tüdi lepi broj (število) namažem; le idi pa boj se za hrbet i glavo, či se pregrešiš!“

Kda se je casar vzdigno, zagleda Fulvija, šteroga so tüdi pozvali kak plačanoga cesarskoga ogledovalca, pa se je li stiskao v kot, „O ka pa ti, moj prelübeznivi jütrovec? Le bliže, le bliže!“

Fulvij se je bližao zatiralci, pa z žmetnimi stopaji, tak kak divjemi tigriši, od šteroga ne ve eli je na močnom lanci privezani eli ne, čiravno je nej znao zakaj. Maksimilijan ga je pisano gledao že zato, ar je sam meo dosta oglednikov plačüvati i njemi je nej trbelo šče z jütrovska ji pošilati, šče bole pa, ar se je bojao, de ne bi Dioklecijam Fulvija njemi samomi poslao za oglednika iz Nikodemije, da bi opazüvao, ka se godi na dvori i sporočüvao Dioklecijani.

„Znaš, da sa mi tvoje prilizüvanje nikaj ne vidi v djanji — v djanji moraš kaj pokazati! Meni so te poslali kak za podlasico, da mi izvohaš gnezde izdajalcov i drügih takšij ftičkov, pa dozdaj si šče nikaj ne včino, čiravno sam ti že dosta penez zmetao. Zdaj boš möo dosta prilike, pokaži, ka znaš! Teda le pazi, ve me poznaš, či ne — zgodi se ti kaj božnoga. Imanje obsojenih se bo razdelilo med državo i tistoga, šteri ga je pripelao pred sodbo — či ne bom meo posebnih vzokov, da vse pridržim za sebe. — Zdaj le idi!“

Razišli so se i mislili: „Znam bodo vsigdar takši posebni vzroki!“

Smrt i žalost.

Nekelko dni kesneje, kda se je Fabiola povrnola v Rim, nameno se je Boštjan k njoj, da bi joj opominjajoč povedao o ponočnom govori med Korvinom i sužnjo, na kelko se je dalo, pa ne, da bi komi škodo. Povedali smo že prle, da z med vseh mladih mož, kelko jih je poznala Fabiola, joj ne nieden tak dopadno, kak Boštjan, zavolo moškoga i čednoga niegovoga obnašanja i vsestranskih lepih lastivnosti. Od veselja joj je te bilo srce, kda so njoj povedali, da bi mladi častnik sam rad govoro ž njov; premišlavala i premišlavala je, ka ga je prineslo k njoj. Šče bola pazlivo je poslüšaia, kda se je zgučavao, da jo moti i kda s smehom šče pove, da k velkomi broji njenih vogleduikov (snubač) mora prestaviti dnes šče ednoga, za šjeroga šče ne ve — i te je neopačni Korvin.

Zdaj njoj pripovidava od ponočnoga govora in doda, da zamorka (afričanka) zna biti samo peneze vleče iz lejkovörnoga Korvina. Fabijola kak Boštjan sta bila o sužnjinih zelišćah i pijačah te misli, da se njoj je bojati samo zavolo škode na zdravji. Obečala je, da zabrani Afir ponočno tepešüvanje, ar je nezrečeno čemerilno gizdavo Rimlanko, da se takšiva tepeša pogajata za njo, kak za blago, ki se da küpiti z zlatom.

„Jako se vam mam zahvaliti,“ pravi jako prijazno Boštjani, „da ste bili tak dobrotlivi i me prišli opominjat, kak tüdi občüdüjem navrženost, s šterov ste mi razkladali to nelübo reč.“

„Ve sam nej včino nikaj takšega, ka ne bi včino vsakomi človeki — obvarüvati ga škode i nesreče.“

„Zna biti ščete pravili; vsakomi prijateli,“ popravi s smehom Fabijola, „či ne bi bilo vaše življenje puno dobrih pa nepoplačanih del.“

„Čitüdi; takše življenje bi bilo itak — le dobro obrnjeno.“

„Gotovo ne mislite toga za istino. Povejte mi: Či bi tistoga v nesreči, ki vas sovraži i preganja, eli bi vtegnoli roko i njemi pomagali?“ „Gotovo da. Či Bog pošila sunce i dešč svojim prijatelom, kak sovražnikom, eli bi siromak človek inači delao?“

Fabijola se je jako začüdila, kda je čüla te reči. Kak podobne so bile tistim na najdenom pergamenti — i ravno takše misli je razvijala tüdi Lira.

Kalman 10, Jožef 10, Pasičnek Janoš 5, iz Šalovec: Terplan Lina 15, Šebjan Terezija 15, Nemeš Štefan 10, Matuš Franc 10, Barbarič Irma 15, Nemeš Ilona 10, Barbarič Ana 10, Slaviček Julija 10, Terplan Stefan 15, Lepoša Stefan 10, iz Cepinec: Cruko Martin 10, Casar Jožef 10, iz Markovec: Barbelj Vilmoš 10, Papič Marija 10, in Katarina 10, Lukič Treza 10, iz Crensovec: Kustec Stefan 10, Bojžič Anton 10, Turner Andrej 10, in Ana 10, Režonja Verona 20, Ritlop Antonija 15, iz Otovec: Zver Viljam 10, Kerec Stefan 10, in Ludovik 20 Dinárov. Vküper 3.605 Dinárov za štere vsem dragim in dobroga srca darüvnikom smileni Bog milijonkrat povrni, ár so napravili lepi vzgled vsem ešče naklonjenim srcom.

Čarne düše. Nekaki so lagali pri milpüšpeki, grofi Mikeši, ka Salezijanci za Martinišče ščejo grofi Batthianyiji vzeti po sili zemljo. Kak grda, hüdobna laž je to. Dale so jo pa milostivnomi püšpeki zato pod vüha te čarne düše, ka bi to dovoljenje za naselitev prezvali. Ali laž ma povsod kratke noge, tü pa ešče bole. Sram vas bodi, čarne düše! Salezijanci prosijo grofa za odajo par plügov zemlje niti brezplačno nej, ne ka bi na odjemanje po sili mislili.

Državna borza dela v Murskoj Soboti poroča, da se je od 1. januara i do 6. oktobra 1923 poslužilo zavoda 13.083 strank i to 6484 delodajalcov pa 6599 delavcov. Posredüvanj se je zvršilo 6090. Polovično vožnjo je dobilo 1914 delavcov. V tekočem leti pomenjkanja dela nej bilo opaziti v niednoj stroki. V veliko olejšavo je bilo to, da je odišlo nad 3000 delavcov na Državno veleposestvo „Belje" ino na drüga veleposestva v Slavoniji, Vojvodini, Bački ino Banati, kje so si delavci zaslužili lepe količine žita i tüdi vnogo penez.

Pohvalo je dobila na vučitelskoj konferenci g. Kirar—Pavel Karolina vučiteljica iz Trnja za lepo predavanje od telovadbe i ročnoga dela.

Köszönetnyilvánitás. Mindazoknak, akik drága jó uram és édes apánk elhunyta alkalmával a mi mélységes fájdalmunkon, szives részvételükkel és nemeslelkü adományaikkal enyhiteni sziveskedtek, ezuton mond hálás köszönetet a gyászoló Ritlop család.

Velika trafika v Lendavi i v M. Soboti de se na upravi monopola vö davala 3. novembra. Pogoji se tü dajo pogleđnoti. Če se naj de Prekmurec, ki reflektira na trafiko, zahtevamo, da njemi jo uprava podeli. Tak je pravica.

Ki divjačino šče v Maribori odavati (zavce, fazane, jerebe itd.) po odredbi mestnoga ravnateljstva more meti pri sebi svedočanstvo od lastnika lovine ali njegovoga namestnika, ka njegovo blago odava, ne pa vkradjeno i to svedočanstvo more županstvo občine, kje je lovina, potrditi.

„Boštjan, vi ste gotovo že bili na jütrovom" ga pita. „Eli ste tam spoznali takše misli? Jez mam pri sebi edno žensko, ki mi prostovolno služi kak sužnja, i ma ravno takše nenavadne misli pa je iz Ažije."

„Takših zopovidi i pravil sam se jez ne včio v tüjih deželah, čiravno so najprle prišle iz jütrovoga, nego že mati me jih le včila."

„Lepe so same na sebi, lepe, pa človeka bi dojšla smrt, prle kak bi jih mogao je na pol djansko spuniti, či bi što probao živeti po njih."

„Pa či bi ga tüdi. Eli more smrt človeka najti bole pripravlenoga, kak či ga najde v spunjevanji svojih dužnosti, či jih tüdi šče nebi dovršo?"

„Ka se pa mene ide, sam gledoč na smrt s starim epikurejskim pesnikom edne misli. Živlenje je pojedina (obed) i kda sam sita, me je vola stanoti od stola, prle pa ne. Knige življenja bi rada prečtela skoz i skoz, i je komaj zaprla do zadnje strani."

Boštjan s smehom z glavo odkimava i pravi! „Zadnja stran v knigah toga življenja je v sredini te knige, kde stoji reč: smrt; včasi na drugoj štrani pa se začnejo knige novoga življenja — brez zadnjega lista."

„Mislim, da vas razmim. Vi ste batriven vojak i govorite kak batriven vojak. Vsigdar ste pripravleni na smrt i mislite na častno smrt v boji proti sovražniki; kak junaki se vam začne s smrtjov novo življenje, življenje slave."

„Draga gospica, jez ne mislim tak; za takšo slavo se ne brigamo, štero morem tü samo v domišliji vživati. Prav (ravno) od navadne smrti govorim, ki me zgrabi, kak najslabšega človeka po takšoj eli drügačnoj bolezni; eli naj se mi približa v podobi kakši hoče, vsigdar mi bo draga, ar znam, da mi jo pošle On, šteroga lübim." (Dale.)

Zbirka pesmi pod naslovom „Pohojena greda" izide te dni v G. Radgoni v tiskarni lista „Murska Straža". Dobila se bo po vseh knigarnaj.

Premeščen je Horvat Izidor, vučiteo v Trnji, v Dobrovnik.

Misijonski kalendarje letos koštajo šest dinarov i poštnina ešče zraven. 25 falatov jih je dobilo tüdi uredništvo Novin. Ki je žele küpiti, naj se zglasi tü za nje.

„Katoliški Misijoni" se zove pobožen mesečen list, šteroga od 1. oktobra davajo vö misijonarje v Ljubljani, Tabor trg 12. Cena na leto 10 Din. Ki si ga žele naročiti, naj piše v Ljubljano, sprejme pa naročilo tüdi uredništvo Novin.

Lehka vernost. 8. t. m. je v Beltincih prišeo k Ivan Krenusi neki človik, ki je pravo, da je prišeo z Vogrskoga ino tam je hlapec pri Krenusovom rodi. Pripovedavao je od roda, da so njemi vervali. V noči je prebüdo domače s tem, da je jako stonjao, ka ga zob boli. Hodi po sobi, pa tüdi vö na zrak, da mogoče koga najde, ka njemi bago da; to ga je že večkrat zvračilo. Zajtra pa so že hlapca več nej najšli. Zob ga je najmre bolo za dva velkiva kaputa, za črevlje ino za dva para šolinjov, štere je srečno odneseo.

Dar naših Amerikov. Horvat Anton iz Žižkov je nabrao v Chicagi sledeče dare, Darüvali so z Črensovec: Ivan Čurič 3 dolare, Ivan Salaj, Ivan Tumpa mlajši, Števan Salaj, Stevan Kozlar, Števan Útroša, Stevan Kolenko, Martin Hozjan starejši, Ana Halas, Anton Farkaš, Andraš Glavač, vsaki dva dolara; Ivan Törnar, Ivan Hanc, Janoš Lajnar, Martin Gabor, Martin Frank, Matjaš Hajdinjak, vsaki dolar i 50 cen. — Iz Žižkov: Martin Prša, Matjaš Cigan, Matjaš Farkaš, Ivan Fujs, Stevan Žalik, vsaki dolar i 50 cen. — Matjaš Grüškovnjak, Jožef Kramar, pa vsaki 2 dol. — Iz Trnja: Matjaš Prša, Antonia Horvat, Ivan Kolarič, vsaki dolar i 50 cent — Hotize: Peter Vražič, Ivan Koroša, vsaki dolar i 50 cen. Števan Balažič en dolar. Z. Bistrice: Ana Vagner 1 dol. 50, Janoš Balažič 2 dol. — Z V. Polane; Janoš Zarden 1 dol. 50 cen., Števan Petek 1 dol., Marko Matjašec 1 dol. 50 cen. — Z M. Polane: Marko Vouri en dol. — Z Ižekovec: Matjaš Baligač 2 dol. — Z Nedelice: Franc Györköš 1 dol. 50 cen., Jožef Zver 2 dol., Ivan Toplak 1 dol. 25 cen. — Z Brezovice: Ivan Denša, mlajši 1 dol. 50 cen. — Z Turnišča: Jožef Tratnjek, Ivan Hren, vsaki dol. i 50 cen. — Z Gomilic: Ivan Lebar, Stevan Tkalec, Jožef Györköš, vsaki dolar i 50 cen. Stevan Kustec 2 dolara — Iz Laz: Martin Gyura dolar. — Drüštvo prekmurskih Slovencov, drüštvo svetoga Ivana sedemnajset dolarov. — Tei dari se etak razdelijo 27 dolarov naročnine, ovo pa polovico na Martinišče, polovico pa na prekmurski misijon. Penez je prišlo po Ljudskoj Posojilnici za te vse dolare 2260 Din. Z toga je 610 Din. naročnine, 825 Din. na Martinišče i 825 Dinarov na Prekmurski Misijon. — Peneze je uredništvo Novin v določene namene izročilo v Celje i Veržej. I nabiralci i dragim darovnikom se iz globočine srca zahvalimo za trüd i dare. Vse naše Amerikance pa oprosimo, naj se ne spozabijo z „Martinišča".

Ka more biti zdaj najvekša briga vsakoga Prekmurca? To, ka se kem hitrej gorpostavi „Martinišče" gde de se zgajala naša deca v krščanskom düh, ka dobimo ednok dobre düvovnike i dobro svecko gospodo iz naše deče za naš kraj. — Poročajte g. Bašši, kak se gibljete za to najbole potrebno reč!

Država.

Drüštvo sv. Jeronima (Oremuša, sveti se 30. septembra) v Zagrebi že 55 let obstoji. Od sv. Petra dneva pa do Oremušovoga se je pobiralo med Hrvati, da podignejo svoj katoličanski štamp. — Sv. Jerönim je sam na sebi čüto, keliko škodijo človeki slabe knige. Čteo je ništerne poganske knige, pa škodile so njemi, čeravno je sveti mož bio. Vrgo je zato v kot, vzeo naprej sv. Pismo, i drüge dobre knige, pa premagao je hüdobo. Pol sveta ga je napadalo zavolo pisanja dobrih knig, pa premagao ga je. — V dobrom čtenji, v knigaj drüšva sv. Jeronima majo voditelje hrvackoga naroda tüdi vüpanje, ka rešijo te dober a zapelani narod. — Dobre knige, samo dobre knige v roke!

Domača politika.

Pogodbo z Grčkov je naša vlada podpisala. Po toj pogodbi dobi naša država v Solunskom pristanišči 24 jezero kvadratnih metrov prostora na 50 let za svoja skladišča i carinarnice. Zvao se bo te prostor „srbska slobodna zona".

Nenasiten centralistični žep v Beogradi milijarde požre. Meseca julija so zglasali radikali da plačamo devet milijardov kron, zdaj pa po 20. septembri, ka páli plačamo više deset milijardov na tri mesece samo. Z té nezerenske šume samo vojska požre dve milijardi. Takši so terhi-i pravice? Za düvovniško i doktorsko šolo vlada nema naših penez, obe šoli je zbrisala v Ljubljani na vseučelišči. Pa li so ljüdje, se zna, da plačanci, ki hvalijo srbsko nadvlado nad nami tak zvani centralizem.

Dr. Korošec je protestirao proti odpravljanji doktorske i düvovniške visike šole v Ljubljani. I kakši odgovor je dobo? I Pašič, Vujičič i Janjič so njemi odgovorili, ka za to nikaj ne vejo. Čüdno, v zakonski predlog je štampano i pred parlament vloženo za sprejem, ka se medicinska i bogoslovna fakulteta zbrišeta na ljubljanskom vseučelišči, šteroga obstoj je pa sam parlament zglasao, ministri pa za to nikaj ne vejo. Čüdno, jako čüdno! No pa mi verjemo, ka so ministri ne znali za to hübobijo. I ar to verjemo, verjemo tüdi drügo, to ka so tej ministri nej vredni ministerske časti, ár se za njihovimi hrbti morejo takše reči goditi. Če so pa znali za to i ne vüpali to povedati, te so pa ešče menje vredni, da bi segrevali ministersko klop.

Intervencija dr. Korošca v zadevi bogoslovne i medicinske fakultete na ljubljanskom vseučelišči je rodila popolen uspeh. Vlada se je prestrašila ostroga nastopa naše stranke i vseh posledic, štere bi nastale v Sloveniji, če bi vlada ostala pri svojem nakanenji, i je zbrisala paragraf, šteri je šteo očrbiniti našo jedino visoko šolo.

Zadruge so proste taks i tüdi za herbijo pod dva milijona vrednosti nede trbelo plačati štemplnov herbašom, ki so pokojnomi rod v prvom koleni. Zadruge tüdi nikše dače ne plačajo. To je vendar dosegnola naša stranka z strašnov borbov pri zakoni od taks.

Na parlamentarnoj seji 11. oktobra so se muslimanski i radikalni poslanci bili. Radikalni kmet Rankovič je v oči vrgo srbskoj gospodi ka je tak radikalna kak demokratska pokvarjena i ka zato ide prek na törsko vöro, ar se šče desetkrat ženiti. Muslimani so to tajili. Pri tom so se svadili.

Proti zakoni od taks je ne glasao poslanec Pucelj niti nieden zemljoradniški poslanec, to je srbska Kmečka stranka. Zakaj zato ka kak dobro znamo, so té stranke samo po imeni kmečke. V istini so bile volne, šterim prav pride vsaka vlada, potrebe kmeta so njim deveta briga. — Gučati znajo za kmeta, delati pa za sebe.

Svetovna politika.

Nemčija mora plačüvati velko bojno odškodnino. Te ter so najbole čütili kapitalisti, zato so se ga šteli rešiti. Vrgli so vlado, štera je bila pripravlena plačüvati ino so postavili svojo. Francoska, štera dabla največ bojne odškodnine je štela prisiliti na te način, da je zasedla Porurje, najbogatejši kraj na Nemškom. Nemško vértsvo je za toga volo jako trpelo, ar so fabrike nej dobile premoga (šteinkola) pa železa iz Porurja. Nemci so se protipostavlali s štrajki, da tüdi Francozom nebi hasnili bogati kraji, ar nebi meo što premoga pa železa kopati. 9 mesecov je trpo boj. Nemčija je v tom nekrvavom, verstvenom boji popunoma obladana. Pravijo, ka de prej to več škodilo Nemcom kak zgüba bojne z orožjom. Kila krüha košta v Berlini okoli 100 milijonov mark. Te obvüpen položaj države ščejo odtrgati od velke Nemčije, izrabiti za revolucijo. Dozdaj se njim je ne posrečilo. Cüje se tüdi, ka bi se prej Bavarska ločila od Nemčije pa bi z Avstrijov navküper tvorili Avstrijsko-Bavarsko državo, s casarom na troni. — Na Bavarskom so štrajki.

Krojaški majster N. ČASAR v Dolnjoj Lendavi išče

pomočnika.

More biti dobro vučeni v toj mestriji.

Figyelem! Figyelem!

Értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy a táblaüveget a mai naptól kezdve m² 70 dinárért adom.

Elvállalok továbbá épület üvegezést és képkeretezést.

Nagy raktárt tartok korcsma üvegekben és porcellán edényekben.

Ivan Markovič Dolnja Lendava

Schwarz-féle házban.

Pazite.

Što sče meti dober leder i najbolše poplate si lejko küpi po zmernoj ceni v trgovini pri **Škafar Jožefi v Beltinci.**

Govor profesora Mazovca za versko šolo na V. slovenskom katoličanskom shodi.

Prva zabloda zdajšnje drüžbe.

V občinskom narodnom navdüšenji, v prevelkom, skoro bi povedao, dečinskom zavüpanji nesmo pravòga časa zapazili, kak se nam rüši postojanka za postojankov, kak vsigdar bole na stranske proti vujdavle naša katoličanska i narodna šola. Značilno je za zdajšnjo drüžbo, da neizmerno preveč ceni, takrekoč obožavle državo, zednim pa taji Cerkev, to od Boga nam namenjeno poslanko, ki vodi nevolno človečanstvo skoz zemelsko življenje v bogšo vekivečnost. Katoličanstvo kak vseobsegajoča Cerkev povzdigne posamičnoga človeka ober drüžbe, ober države, davle njemi večne pravice, štere valajo za vsakoga posebi i od vsej okolščin drüžbe neodvisno moralno* dostojanstvo, zednim ga pa veže s tov drüžbov z neminlivimi dužnostmi do drügih, štere dužnosti slonijo na verskom fundamenti; veže ga s svojov zapovedjov ljübeznosti do bližnjega, ki ga moramo lübiti zavolo Boga i s svojim vzvišenim zapopadnenjom človečanske drüžbe kak kralestvom božim. Zato terja ta vera zvesto, skrblivo, ročno i düševno delo, pošteno pripravlanje v znoji svojega obraza, skrbi za občno dobro, za pravične zakone i tüdi za pravi ödnos med voditeli pa med podložnimi".

Katoličanstvo tak zapopadnjeno, štero je sveto miljonom i miljonom vernikov po vsem sveti, ščemo mi katoličani, da obvala tüdi v šoli s pomočjov verskoga navuka, to naše naziranje je trn v peti svobodmiselcom, šteri sebe majo za državo i terjajo za njo, to se pravi za sebe, obsolutno odločüvanje v vseh šolskih ino vzgojnih pitanjaj brez pogleda na Matercerkev ino na stariše. Pripravlajo se vučitelski kongresi, za šterimi ne stojijo šörke plasti lüdstva; zato so njihove odločbe, njihove resolucije, v kelko nasprotüjejo katoličanskim navukom, za nas prazne i nevalane i država, či nede štela očivesno proti lüdstvi delati, je v naše katoličanske šole nede smela vpelavati. (Viherno odobravanje).

Gospoda moja! Ništerni naši državniki so vdarjeni s slepotov. Pred našimi očmi države nastajajo i se rüšijo v praj; državni zakoni se sklenjavajo, se v življenje vpelavajo, pa pali betežajo i preminjavlejo brezi sleda: Maticerkev in od nje čuvani boži zakoni i zapovedi pa stojijo trdno kak morski posvečnjek na pečini v razpenjenom morji i bodo nasprotüvale stoletjom ino stoletjom v krogi bože previdnosti i odloločbe. Kristuš je pravo: „Ite in včite vse narode . . . včite je spunjavati vse, kakoli sam vam zapovedao". (Mat. 23, 19—20). Gospoda moja, mislite li, da bo Cerkev, da bomo mi katoličani to Kristušovo zapoved ništernim zasleplenim državnikom na lübo za malo štimali i jo pozabimo? Nikdar! (Gromoviti: Nikdar!)

Maticerkev, vučitelica i vzgojitelica narodov, ma vekivečno poslanstvo, štero je vršila, kda je šče rimski orel krožo ober vseh bregòv Sredozemskoga morja, kda sta si zmožen Frank i Bizantinec delila tistokrat znani svet, kda so nastopali i odstopali zmožni narodje na svetovnoj pozornici; Maticerkev bo zvršavala svoje vekivečno poslanstvo tüdi v našoj državi, šteroj naj Bog, ki jo je postavo na tak znamenita zgodovinska tla, v svojoj neizmernòj dobroti podeli slavno bodočnost. I pri tom poslanstvi bomo našo Matercerkev podpirali mi katoličani z vsemi močmi, brez pogleda na desno i levo, brez strahü pred božnimi rečmi, pred naočimatanjom, najmenje naočimetanja, da smo brezdomovinci** (Viherno odobravanje).

Ar, gospoda moja, če nas katoličane veže višešnja zapovid, zapovid boža, te nas ta zapovid dosta bole veže kak državna zapovid, to je zapovid vsakokratne slučajne večine v državnoj zbornici. So ništerne zadeve, štere so nam katoličanom svete, najsvetejše, nespremenljive. Srečna država, štera to sprevidi, štera zna zadoleti vse pravične žele katoličanov; čast njenim državnikom, šteri svòje državljane katolike ne žalijo, nego gledajo tüdi na njihova najdragša čüstva, na njihove nerazlüšlive življenjske moči.

* Moralen je tisti, šteri se s slobodnov volov odloči za takša dejanja, ki odgovarjajo božemi zakoni. Slobodna vola, štera je fundament za moralnosti je velika sreča i dostojanstvo za človeka, ki ga visiko zdigne nad brezrazumne stvari.

** Prenapeti narodnjaki imenüjejo katoličane za „brezdomovince" zato, ár katoličani lübimo domovino zavolo Boga, ne pa Boga zavolo domovine. Nam je prvo Bog pa te domovina. Vendar je pa naša lübezen do domovine dosta močnejša kak njihova, ár ma vekivečen fundament, Boga, njihova je pa samo nekše spremenlivo čüstvo.

Gospodarstvo.

Grozijo nam poljske miši.

Komaj smo si po dveh letih süše z letoš njöv, lehko pravimo šče z dobrov letinov nekoliko opomogli, že nam preti nova nevarnost v našem gospodarstvi. Z večih krajov jüžnoga Prekmurja nam javljajo, da so se začele pojavljati poljske miši, tü pa tam da je že opažati po njih nastalo škodo.

Če nastopijo poljske miši v vekšem stevili, potem nam lehko povzročijo neizmerno škodo. Zemlja je te prelüknjana kak goba i rastline ležijo po zemlji brez korenin. Poljske miši napadajo vse poljske rastline; največ škode nam napravijo v jeseni na posejanoj ozimini (žito, pšenica, ječmen) i na deteljiščih. Prav dobro njim tekne na sprotoletje posajen krumplin ino rastoče okopavine kak kukorica itd.

Poljska miš se neizmerno hitrò množi. Odrasla prezimela miš skoti rano na sprotoletje ino poznej med letom še večkrat, po 6—10 mladih, od šterih že v prvom leti dobimo pali po več gnezd. Vsakih pet tednov lehko skoti odrasla samica. Osem tjednov stara miš se pa tüdi že lehko oplodi, tak da dobimo od ednoga parčka v ugodnom leti do 200 potomcov.

Poljske miši majo toti vnogo sovražnikov med živalmi, kak podlasce (gorpe mujce), lisice, sove, jastrebi ali mišarje, srake ino vrane, štere prav pridno zasledüjejo ino uničavajo na jezere miši, a vendar pa mora tüdi človek pomagati, če se hoče obvarvati škode. Mamo pa tüdi različna sredstva za njih pokončavanje.

Mnogo miši lehko uničimo že med obdelavanjom samim na polji kak tüdi pri jesenskoj prahi ino setvi. Naj se za to mobilizirajo šolarje, deca naj ido za plügom na njivah, deteljiščih ino travnikaj, kje je lehko s palicami na stotine pobijejo.

Dalje pobijamo poljske miši z raznimi gifti (strupi), ka strihnin, fosfor, žveplo, morska čebula ino glive (bacili), šteri povzročajo mišji legar (tifus).

Navadno se rabi za pobijanje poljskih, miši strihnin. S strihninom pripravimo zrnje na te način, da ga z njim prepojimo t. j. da zrnje omočimo s strihninom ino ga pofarbamo modro ali rdeče, da ga ne zamenjamo z drügim zrnjom. Zrnje mora vsebüvati najmanje $^3/_4$ „Strihninum nitricum"; menjodstotno zastrupljeno zrnje ne vala. V te namen vzememo najrajši oves, šče boljši je ovseni riž, šteri vpije v sebe vekšo vnožino strupa. Strihninov oves doma napravljati, nej dobro. Boljše, če se küpi od zanesljivih tvrdk, lekaren. Na 1 kat. oral računamo poprečno $^1/_2$ do 1 kg. zastrupljenoga ovsa. Vsled nevarnosti zastrupljenja ino da miši ne vohajo človeka, se zrnje ne sme razdeljivati z rokov, temveč s posebnimi pripravami, podobnim žlicam, štere v sredini malo stisnemo ino pritrdimo na daljšo palico. V vsako lüknjo püstimo le po par zrnic, te pa globoko, da ne pride zraven perutnina ali kakša drüga koristna žival. Zato se tüdi strihninov oves ne sme ozgoraj raztrositi, ar je močen čemér.

Če pa nastopijo poljske miši v velikih vnožinah, tak da nam preti nevarnost, da bi bila naša polja po njih popolnoma opüstošena, te se moramo poslüžiti šče drügih, bole učinkovitih sredstev. Pred vsem so to legarjeve glive (tifusovi bacili), šteri povzročajo med mišjimi družinami tifus ino s tem njih smrt. Najuspešnejše so takzvane „Löfflerove tifusne glive", štere proizvajajo razni bakterijologični zavodi. Kak se ravna s temi glivami pri pobijanji miši, opišemo po potrebi poznej.

Pri pokončavanji miši je posebno pomliti to, da je mogoče döseči izdaten uspeh samo s küpnim smòtrenim postopanjom vsega kmečkoga prebivalstva zato se naj vsaki gospodar, v svesti si svoje dužnosti, pridrüži sküpnim akcijam, štere bi se morebiti odredile v svrho pokončavanja poljskih miši, če bi nastopile v vekšoj meri. Kak povsod, vala tüdi tü, da samo z združenimi močmi se lehko dosegne vspeh.

Cene silja.

Pšenica	100 kg.	K.	1000—1200·—
Žito	„ „	„	1100·—
Ječmen	„ „	„	1000·—
Oves	„ „	„	900·—
Kukorica	„ „	„	1200·—

Cene živine.

Govedina	1 kg.	K.	96·—
Teletina	„ „	„	120·—
Svinjsko meso	„ „	„	100·—
Mast	„ „	„	180·—
Slanina	„ „	„	172·—

Zagrebečka borza

dne 16. òktobra 1923.

Amerikanski dolar 1 dolar	K	332·—
Austrijska krona 100 K	K	—·48
Čeho-Slov. krona 1 K	K	10·—
20 kronski zlat	K	1150·—
Francoski franc 1 frank	K	20·—
Madjar. K 100 (nova em.)	K	1.60
Nemška marka M. 100,000.000	K	12·—
Švic. fran. 1 fr.	K	62·—
Talijanske lire 1 lira	K	15·60

Zürich:

Dinar 100 Din. Šv. frcs 6·55

Oda se taki

lepo imanje z 14 oráli mešanoga zemljišča z zidanov hižov i gospodarskim poslopjom. Cena i pogoji plačüvanja se zvejo pri

Maitz Viktori posestniki

v Skákovcih pri Cankovi, Prekmurje.

Išče se

kočiš na farov za komencijo, šteri je vajen gospodarstvo pelati. Zglasite se pri Uredništvi Novin.

Poziv!

Pozavam vse gospodinje, naj ne žgejo starih cot, ar té moji zavüpniki küpijo. Küpim staro železje i drüge starine! Sprejmem pobirače staroga železja i cot.

H. Teichmann D. Lendava.

Gonilni remeni (Treibriemen), čarni i erjavi gornji leder, teleči i govenski boks, najbolši podplati se vsigdar dobijo po najnišišoj ceni, kak i vse vrste potreboče za črevljare i sedlare pri podrüžnici

Martinušič in drug na Cankovi.

Prevzeme tüdi sirove kože v najrazličnejše izdelavanje podružnica na Cankovi.

Kodaji so edne velike kočije z tremi sedali za dva konja pri

F. Rousi, Turnišče št. 53.

Tü se oda tüdi lepa zidana hiža, travnicje, njive za 6.000 dolarov.

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

o

plača najbolje

dolarje in zlate peneze.

Prispjela jesenja i zimska konfekcija za gospodje, gospodu i djecu, haljine, haljetci, kostimi, odijela, ogrtači, konfekcija za djecu, Pletena roba u velikom izboru

KOLOMAN SPARING VARAŽDIN

TRG SLOBODE BROJ 3.

SOLIDNA PODVERBA! UMJERENE CIJENE!

Tisk i ERNEST BALKANYI Dolnja Lendava